

Tænk, naar engang hver Hjertesorg er slukket,
 Hver Vunde lægt og stillet hvert et Savn,
 Hver Smertens Taare visket af, og Sukket,
 Det dybe, kvalt i Kærlighedens Favn!

Tænk, naar engang jeg uden Synd skal leve,
 Hver Tanke ren, hver Gerning uden Brøst,
 Naar aldrig jeg behøver mer at bære
 For Muligheden af en syndig Lyst.

Det er lidt af Idealet, der her er peget paa, i forstaaede Versdels den legemlige Fuldkommenhed og i andet den aandelige Fuldkommenhed.

Og lad os her mindes Jesu Ord til Døberen, da denne sendte til af sine Disciple til ham at spørge, om han var den, der skulde komme, eller de skulde vente en anden. Svaret lød saaledes: „Gaar hen, og forkynnder Johannes af Ting, som I høre og se: blinde, se, og lamme gaa, spedalske renses, og døve høre, og døde staa op, og Evangeliet forkyndes for fattige.“ (Mt. 11, 4-5.)

Det var jo et Svar, der for Johannes i Fængslet skulde klare hans Syn paa, om Jesus af Nazaret var den Pagtesfolkets lovede Missias og Frelser.

O, det ejendommelige i Svaret er dette, at enhver faar, just hvad han behøver, hvad der kunde gøre ham lykkelig. Hvad kunde for den blinde lignedes ved at faa Syn? for den lamme ved at faa sin Førlighed? for den spedalske ved at blive ren og fri for den hæslige Sygdom? og for den døde at faa Livet?!

Det er Genoprettelse her peges paa stykkevis, og Frelse er Genoprettelse baade legemlig og aandelig, saa de frelste virkelig naar det Maal af Fuldkommenhed og Herlighed, som vi var skabt til at naa.

Frelsens endelige Maal er, hvad Guds Ord kalder Herliggørelse. Paulus skriver til Korinthenserne: „Naar Kristus, vort Liv, aabenbares, da skulle ogsaa I aabenbares med ham i Herlighed.“ (Kol. 3, 4)

Der vil ikke mangle paa Lejlighed til ud fra vore bibelske Tekster at holde Menneskets Ideal frem baade til Overbevisning om Synd, til Helliggørelses Fremme og til at kaste Lys over Frelsens Herlighed.

Set i Idealets Lys bliver Synden vederstyggelig, og Naaden bliver stor og yndig, og saa bliver der Modtagelighed for den Tale, at Kristus Jesus kom til Verden for at frelse Syndere.

Luck, Wis.

Søndag den 24. August havde vi et større Ungdomsmøde i St. Peters Menighed, hvor Ungdommen baade i Past. A. Hanssens Menigheder i Byen Luck og Cushing samt Past. N. C. Carlsens Menigheder i Milltown var repræsenteret. Flere af de ældre tog ogsaa Del i disse Møder. Foruden Menighedens Præst var til Stede følgende Præster: Past. A. Hansen, Luck, Past. N. C. Carlsen, Milltown og Past. H. W. Bondo, Harlan, Ia., som har været her for at besøge sine forrige Menigheder. Vi siger de tilstedeværende Præster Tak for Besøget. Det var jo nærmest de unge, der burde sige Tak, da det var for deres Skyld Mødet var berammet.

Torsdag Aften den 11. September var paa det nærmeste alle Menighedens Medlemmer forsamlede hos J. P. Brockmand for at tage Afsked med Mrs. R. P. Brockmand, som forlader os og rejser til Alderdomshjemmet i Brush, Colo. Hun forlod os Tirsdag den 15. September. Pastor A. Christiansen rejste med hende.

H. P. Jensen og Hustru, som tilhører vor Menighed, holdt Sølvsbryllup den 2. September. Menigheden og mange andre Venner var forsamlede for at glæde dem paa deres 25 Aars Bryllupsdag.

Brudeparret fik flere smukke Genstande som en Erindring fra denne Højtidsdag. Past. A. Christiansen talte i Dagens Anledning.

Mandagen den 25. August var det Martin Jørgensen og Hustrus Sølvsbryllupsdag; mange af Mennesker var til Stede. Brudeparret blev skænket mange smukke Sølvgenstande til en Erindring, baade fra Venner og Dansk Brodersamfund.

Søndag den 14. September havde Menigheden og andre Venner en festlig Sammenkomst hos Hans Jespersen, som nu lever i Milltown, for at paaskønne Mrs. Jespersens for hendes Arbejde som Organist i St. Peters Menighed. Hun blev for denne Gerning overrakt en Pengegave fra de ældre og Sølvgenstande o.s.v. fra Ungdommen. Past. A. Christiansen talte lidt ved denne Lejlighed, ikke at forglemme Sang, som jo lyder ved alle vore Sammenkomster.

I den senere Tid har Farmerne haft travlt med at fylde deres Siloer. Kornet er særdeles godt i Aar. Høstoen var stor i Aar, og mange har høstet en god Efeterslet. Havnegangene har været ualmindelig gode, saa her har været rigelig Føde for Kreaturerne, som har givet godt i Mælkespanden. Smaasæden giver nok i Fyld, men Kærnen er ikke saa vægtig som forrige Aar.

Ejendoms-handelen florerer saavel paa Landet som i Byerne til stigende Priser. Landagenterne tjener Penge.

J. J.

Kan vi undvære Religion?

Af Sognepræst L. P. Groothe, Ledøje.

Det vil vist fra alle Sider blive indrømmet, at den hedenske Verden af mange Grunde ikke kan undvære Religion. Det er ganske vist blevet høvedet, at der f. Eks. paa Sumatra, Ceylon, Ny-Guinea findes Stammer, som er uden religiøst Forhold; men nærmere Kendskab til de paagældende Hedningestammers Sæder og Skikke har bestandig vist Uholdbarheden af en saadan Paastand. Det er en Kendsgerning, at indtil nu er det ikke lykkedes at opspore noget Folk uden religiøse Forestillinger.

Men nu vi Kristne? Har vi længere Brug for vor Religions, for Kristendommens Støtte, for dens Formaning, dens Opildning, dens Retledning? Er vort Sjæleliv endnu tilgængeligt for dens særlige Trøst? Beriges vor Fantasi endnu ved dens særlige Syner? Er der fremdeles i Samfund og Individ det, som ikke kan trives uden dens Frugtbarhed, det, som ikke kan finde Hvile uden dens Vuggesang, det, som maa dø uden dens uophørlige Kalden til Live? Kan vi holde moralsk Balance uden den?

Hertil svarede for Kirgen mange Mænd og Kvinder: Vi behøver ikke mere Kristendommen. Folkenes Livslykke er uafhængig af den. Samfundspaaradise? underbyrges nu ved Udnyttelsen af Jordens uaaendelige Rigdomme. Arbejdet bringer for Dagen alle disse Værdier, gør dem til lydige Slaver for alle: for Kapitalister som for Arbejdere. Den praktiske Teknik giver Arbejdet mægtige Hjælpemidler, og forud for Teknik og Arbejde gaar bestandig den grublende, forskende, eksperimenterende Videnskabs. Som den bekendte Filosof Ostwald har udtrykt det: i vor Tid er det Videnskaben, der er den almægtige, allestedsnærværende og algode. Dens Repræsentanter er de eneste, til hvem vi med Resultat kan bede: fri os fra det Onde. Og triumferende har det lydt fra mangen antikristelig Agitator: alt, hvad der i vor Tid fortjener Navn af Kultur, gaar bort fra Kristendommen.

Maaske dog nu mange af de bedste blandt disse Fornægtede af Kristendommens Betydning for Samfundets lykkelige Trivsel er i Færd med at ændre Anskuelse, nu, da det for alle Ikke-Fanatikere er vitterligt, at

hin loypriste Kultur uden Gud har spillet en gigantisk Fallit. Mennesker troede at staa uden for et Paradis, og saa, at de var kommet til et Helvede.

Ingen har raabt højere og stærkere mod Kristendommen end Tyskerne: Aviser og Flyveskrifter, Agitatorer og Tænkere prædikede uophørligt: Guds Tid er forbi. Vi Mennesker er selv Guder. I Tyskland fandt dette energisk forkyndte Budskab forbausende villigt Øre. Under Paa-virkning deraf steg det tyske Folks altid store Selvbevidsthed til et ammassende, hedensk Folkehovmod: Vi alene vide. Vi alene er Verdensstyrelsens udvalgte Redskaber. Guds Villies ene retmæssige Eksekutorer. Kun os tilkommer derfor med Rette Sejr og Styre. Religiøst Liv visnede hurtigt. Kirkerne blev saa tomme som intet andet kristent Folks. Selv Sansen for Betydningen af Ordet Guds synets stærkt svækket: i hvert Fald er det vanskeligt i al den megen Guds-paakaldelse i Krigens Begyndelse og i de mange Krigsdigte, for saa vidt de nævner Ordet Gud, at finde andet end et oldtids-hedensk Raab til Krigsguden om Slagmarkstriumfer. Augustin har et Sted sagt, at det er Menneske-slægtens store Vildfarelse, at den vel vil nyde Verden, men at den kun vil bruge dens Skaber og Herre, Gud, som Tjener for jordisk Nydelse. Dette passer for saa vidt paa det meste af den saa pludselig vakte Gudspaa-kaldelse i Krigens første Tid.

En anden og frygteligere Følge var den, at Umoralen blev mere og mere aabenlys og antog uhyggelige Former. Forraaelsen i Folket kunde give sig grufulde Udslag — at domme efter Eksempler, anført i en nøgternt referende Bog, der udkom i Tyskland 1914 og indeholder en Dokumentsamling til Belysning netop af det tyske Folks dybe religiøse og moralske Dekadence. Det vil være nok at anføre et Par Eksempler. Ved offentlige kirkelige Møder i Berlin hilstes Navnet „Jesus“ med en sand Storm af Forbitrelse. Det blev af Tilhørerne sat i Forbindelse med de mest gemene uigengivelige Udtryk. Man bombarderede Talerne, hylede, peb og skreg: „Vi vil ikke have nogen Frelser.“ „Bebel er vor Frelser.“ „Brød vil vi have, og ingen Jesus.“ „Religion er Humbug.“ Ved et Maskebal i en socialdemokratisk Forening i en vest-tysk By optraadte en Kvinde, udklædt som Frelseren, bærende et halvanden Meter langt Kors paa Ryggen, med Tornekrone paa Hovedet, langt Skæg, Haaret opløst, og iført en lang, rød Kappe. Kvinden, som var frugtsom-melig, lod sig flere Gange falde til Jorden. Nogle Deltagere i Maskeballet førte hende og hendes Mand bort. Kvinden blev senere tiltalt for Retten som Guds-bespotterske.

Med voksende Frygt saa alvorlige kristne Mænd og Kvinder i Aarene op mod 1914 paa hele denne aandelige Nedgang. Kirkelige Forfattere og andre (f. Eks. Digteren Hermann Sudermann) skrev revsende og formanende sorgfyldte Artikler, der mundede ud i profetisk lydende Udbrud som dette: „Hvad skal vel kunne bringe os til Besindelse? Skal virkelig en Krig, en forfærdelig Krig, være nødvendig for at redde os fra Forraadnelse? Kan vi ikke endnu i den ellefte Time besinde os? Men det tyske Folk kunde ikke besinde sig. Det var modent til Dom, og Krigens kom. I Indien føres ved religiøse-festlige Lejligheder et mægtigt Afguds-billede — Billedet af Guden Jag-gernaut — frem for Folket paa en uhyre Triumfvogn. Det sker da, at Tilskuere i religiøs Ekstase kaster sig foran Vognen og lader sig knuse under dens Hjul. Det tyske Folk havde valgt sig en ny Guddom: Materialismens og Jaggernaut, og det blev knust som Offer for sin materialistiske Ekstase. Det Folk, der mest af alle agtede Kristendommens Samfundsbetydning ringe, kun-

de alligevel ikke leve et sundt Samfundsliv uden dens Hjælp, blot ved egen Kraft.

VED JESU KORS.

Langfredag 1919.

Salmebogen Nr. 207.

I en af sine Langfredagssalmer giver Grundtvig sine Medkristne det Raad, at vi ved Jesu Kors skal

„Øjne lukke, tro og knæle, sukke dybt: Halleluja!“

Og det er for den Sags Skyld ikke det eneste Sted, at han taler om, at vi netop overfor Jesu Hengivelse i Døden maa tro med lukkede Øjne. Det er saadan med det inderste og dybeste i Kristentroen og Kristenlivet, at det ikke vil lukke sig op for den menneskelige Tanke og den higende Forskning, men netop bliver utilgængelig, naar man søger at nærme sig det ad disse Veje. Det inderste Dyb deri er ligefrem i Modstrid med Tænkningens sædvanlige Love, fordi vi her møder den Kærlighed, som overgaar al Fornuft og Tænkning, og har sine egne Love og følger dem paa Trods af alle de Skranker, vor Tanke søger at sætte. Og der er ingen Steder, hvor dette gælder mere end ved Kristi Kors.

Ad Tænkningens og Forskningens Vej naar intet Menneske ind til at forstaa Langfredags Tale: Korsets Evangelium.

I.

Selv om et Menneske iøvrigt kunde leve sit Liv nok saa fjernt fra Forskningens Uro, fordi han havde kunnet hvile i en fast Livsanskuelse og en grundfæstet Tro, saa er der dog vel intet Kristenmenneske, som lever i den Grad udenfor, hvad der foregaar, at han ikke ved og mærker, at Meningerne brydes om Jesu Kristi Kors. Netop her mødes og brydes ny Forstaaelse og gammel Opfattelse. Og de fleste ved vel endda, at disse Brydninger netop i de senere Aar har artet sig med stor Skarphed. Det er Tidens Kaar. Det vilde blot være smerteligt, om det skulde faa Lov at bryde ind og forstyrre vor Højtid. Derfor er det, jeg med Grundtvig vil tilraade Mennesker, at de skal

„Øjne lukke, tro og knæle, sukke dybt: Halleluja.“

Naturligvis ved jeg vel, at der saa er nogle, der vil blive urolige og maaske lidt krænkede. De vil lade mig vide, at det er en ganske uværdig Fremgangsmaade for tænkende Mennesker: „Tænkende Mennesker vil virkelig ikke lade sig standse.“ Der er vel endogsaa dem, der vil tage det som et Tegns paa, at vi i Menigheden begynder at vige. De vil lade os høre, at man er ved at rømme Stillingerne, naar man begynder at tale om „den blinde“ eller „den blinde“ Tro.

Saadan kan de naturligvis sige. Og det er ikke sandt. At man lukker sine Øjne, behøver slet ikke at betyde, at man opgiver sin Ret til at se det. Det kunde ogsaa betyde, at man hæver sin Ret til at hvile. Men først og fremmest kunde det jo betyde, at man for en Stund vender sit Blik indefter.

Mon det ikke er det, vi trænger til engang imellem og navnlig, naar vi holder Langfredag?

II.

Det er inde i Menneskehjertets Dyb — ikke i Tankens kolde Verden — at Korsets Gaade bliver Livets Naade.

Derinde møder vi Korsets Ord, saadan som det i Daaben blev lagt derind. Daabspagtsens Ord samler sig om Jesu Kors som om sit Hjertepunkt, og fra dette Ord udraaler der et Lys over hele vort Hjerte, saa vi lærer det at kende af nyt.

Saa ved jeg, at et Menneske, som lukker sine Øjne til for alt udenom sig og ser indefter, vil lære Menneskets Afmagt at kende. Det er det første, man lærer om sig selv. Det er Ungdomstidens alvorlige Oplevelse, naar man ikke drømmer den bort. Og jo længere man lever, desto al-

vorligere bliver det for en, og saa lærer man ogsaa de Voldsmænd at kende, som har lagt vort Hjerte i Lænker, saa det ikke gør det gode, det vil, men det onde, det ikke vil. De hedder Synd og Død. Dem er det, der holder os fast. Og kan vi ikke finde Frelse fra dem, saa er der ikke Vej frem og intet Haab.

Og da kommer Korsets Ord, og det fortæller os stille om, at en har der været, som de ikke fik Bugt med, en, som vandrede et Menneskeliv i Renhed og Lys, og som ikke gik i Døden, fordi Døden tog ham, men fordi han vilde overvinde Døden og fri os derfra. Og det Menneskehjerte, som da tog mod Korsets Ord, oplevede, hvad Morten Luther siger i vor Børnelærdoms Bog: „Han har genløst mig fortabte og fordømte Menneske og har friet mig for alle Synder, fra Døden og fra Satans Magt, ikke ved Guld eller Sølv, men ved sit hellige og dyrebare Blod og sin uskyldige Lidelse og Død“, oplevede det, som Tanken kan gøre Tusinde Indvendinger imod, fordi den ikke udgrunder Kærlighedens Dyb, men som Hjertet kan hvile i, hver Gang Synd og Død kommer og vil spille Herre.

III.

Men om vi bliver ved med at se ind i vort eget Hjerte, saa vil vi ogsaa se, at der ikke blot er noget bundet derinde, som trænger til Befrielse, men ogsaa noget koldt og haardt og voldsomt, som trænger til at overvindes.

Netop naar vi samler os om Jesu Kors, og det vil jo sige: om vor Daabspagts Forkyndelse af Korset, kan vi ret lære vort Hjertes Haardhed og Kulde at kende. Er du aldrig faldet i Tanker over, hvor mange du i Grunden holder af. Det er ikke mange. En lille snæver Kred. Og hvor meget holder du af dem? Lidt nok. Men alle de mange derude — de Tusinde lige-gyldige og lige-glade, som du haster forbi, og de Tusinde ubehagelige og uvenlige og lastmærkede og nedbrudte, som løber paa dig — hvordan er det med dem? De er dog dine Bysfæller og Landsmænd. Og tank saa paa Hedningernes Millioner? Og alle de kæmpende og lidende Folkeslag! Hvor meget ligger de os vel paa Sinde?

Undertiden synes man, at det er vel stærkt, naar Menneskehjertet lignes ved det haarde og utilgængelige Isfjæld. Der er saa mange, der ser saa rare ud, og saa mange, der gør godt. Men ser vi indefter, saa ser vi Isfjældet i vor egen Barn.

Og saa Gud — hvordan elsker du ham?

Da kommer Korsets Ord. Og det fortæller den, som er ved at forgaa i sit eget Hjertes Kulde og Ensomhed, at Gud elsker ham og har givet sin enbaarne Søn for ham. Da smelter Hjertets Kulde som Is for Sol. Det kan tage lang Tid. Et Isfjæld svinder ikke hen for en Sommer. Men Guds Kærligheds Sol bliver ved at lyse over det Hjerte, som lukker op for Korsets Ord, og da brydes Kulden derinde, og der kommer en Dag — Halleluja: der kommer en Dag, da al Isen er smeltet, og Hjertet giver Jesus hans eget Billed igen.

IV.

Men jeg ved dem, som saa endnu mere.

Da Fristeren stod med Jesus paa Tempelets Tind, da saa vor Herre for sine Fødder Tempel, hvor Gud selv boede, og hvor Bøn og Lovsang steg op mod hans Trone. Og vendte han sig mod Solopgang, da saa han den vandrige Kedrons-dal, hvor Pinsedaaben skulde finde Sted, og han saa Oliebjergets skovrige Skranter mod Olivenhaver og Vingaarde. Men mod Solfald laa Hinnons Børns Dal, som Jøderne skydede, fordi den var uren og forbandet, og som blev dem et Billede paa Helveddybet.

Vi er ogsaa Mennesker, som i vort Hjerte saa ikke blot en Hel-ligdom med Korsets Ord og med

hellig Jordbund i Fjendevold, som Jesus vilde fri. Vi saa ogsaa noget derinde, som var under Forbandelse. Vi saa en Skyld større, end vi kunde bære. Vi saa os selv under Guds Vrede, og vi forstod, at Gud ogsaa er kaldet „Israels Rædsel.“

Du maa godt tyde dette som Svaghed og kalde det Levninger af gamle Forestillinger. Det hjælper ikke mig at faa at vide, hvor det stammer fra, naar det er der.

Men da kom Korsets Ord og sagde til os: „Straffen blev lagt paa ham, for at du skal faa Fred.“

Tror du ikke, jeg kender alle Indvendinger, som Mennesketanken kan komme med? Men hvad hjælper det? Jeg vil

„Øjne lukke, tro og knæle, sukke dybt: Halleluja.“

og beholde Freden, den „Guds Fred, som overgaar al Forstand, og forvarer Hjertet og Tanker i Kristus Jesus, vor Herre.“

Saa bliver vort Halleluja rigtig nok et Suk, og Langfredag bliver en stille og alvorlig Dag. Thi Vejen til Hvilen ved Kristi Kors gaar igennem Kendskabet til vort eget Hjerte. „Det er ej saa let en Vej.“

Der er mange, som er bange for at gaa den Vej. Men den, som vandrede paa den, fandt Velsignelse og Liv. Amen!

Chr. Ludwigs. (Indsendt).

UALMINDELIGE GODTKØB

i „improved“ Farmland—Taylor County, Wis., i Hjertet af Mejeribæltet. Gode Skoler, Veje, Jernbaner, Oestefabrikker. \$50 til \$100 pr. Acre. Lette Vilkaar. Hvorfor forpagte, naar De kan eje Deres egen Farm? For Oplysninger skriv til

STORCH & GREINER, STETSONVILLE, WIS.

Farne i St. Croix, Polk og Barron Countier,

hvor Velstand er garanteret, hvor Mejeridrift har opnaaet dens højeste Udvikling. Prisen paa fortrinligt Land er lavere og Agerbrugs Muligheder er større end noget andet Sted i Landet. Ideal Jordbund, Klima og Opholdssted. Fortræffelige Veje forbinde Farmene med udmærkede Markeder i New Richmond. — Vi er ved at opføre J. W. McCoy's Dødsbo, og har 20 Farme til Salg til den rette Pris.

Bank of New Richmond, New Richmond, Wis.

TIL SALG.

Det er et Godtkøb, og jeg ved det. 240 Acres. 40 Acres liden Tømmer og Græs-gange, rindende Vand, godt Hus, ny Kælderstald, som kostede \$4,500. Alle nødvendige Udbygninger, 25 Mil til St. Paul, 3 Mil til Byer og nær Skole. Undersøg. \$80 pr. Acre. Skriv paa Engelsk efter Liste af andre Farme.

J. M. Hagan, New Richmond, Wi.

ET GODTKØB.

160 Acres, god fed Lerjord, ca. 160 A. under Plow. Resten gode Græs-gange med Tømmer, stort Hus, Stald 36 x 74, moderne udstyret, 2 Maskin-værksteder, Granary, Faarehus, Hønseshus, „Corn Crib“; Vindmølle. Ejeren har boet paa Farmen i over 25 Aar og selv ryddet alt, han maa sælge paa Grund af Helbredet. En glimrende Anledning for en ung Mand. Stedet er 3 Mil fra god By. Pris \$14,000. — \$5,000 kontant, Resten i 5 eller 10 Aar til 5 pCt.

Bank of Boyceville, Boyceville, Wisconsin.

ET GODTKØB.

Nær Osceola, Polk Co., Wis. 80 A. 3½ Mil fra Jernbanen, 1¼ Mil til Indlandsby med Mejeri, ret godt Sæt Bygninger, god Brønd, bølgeformigt Land med god Jordbund, næsten halvt aaben. Resten gode Græs-gange med god Kilde. \$4500—\$2000 kontant. Resten til 6 pCt. Overtagelse 1. Marts. Ingen Byttehandel.

JEAN A. SLEEPER, EJER, OSCEOLA, WIS.

En enestaaende Anledning til at købe en Stock-Farm i nordlige Minnesota.

1000 Acres af tildels „improved“ og heit „improved“ Farm, god Beliggenhed, 8½ Mil til gode Markeder, alt af 640 Acres er indhegnet til Faar og Kvæg, vandet ved et Vandløb fuld af Fisk, 40 Acres Ager, 100 Acres Eng, det giver 200 Tons godt Hs. Godt Hus, samt Stald og andre Bygninger. Til \$35 pr. Acre. \$5000 kan købe, Resten paa lette Vilkaar. Skriv til

FRANK P. MORNEAU, MILACA, MINN.